

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 37

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18. septembra 1980

Dilema K P J

Poljski dogodki so vse komunistične režime zaskrbljivo vznemirili. Vsak po svoje se jih skuša otepati, vsak po svoji prikladnosti tolmačiti. Jugoslovanska uradna poročevalna agencija Tanjug je v dveh svojih poročilih slavila dosežke poljskih delavcev kot „zmago samoupravne miselnosti“ in „socialistične demokracije“. Češ, po nas se zgledujejo. A ta verzija je bila le za domačo uporabo. Za eksport je Tanjug pripravil stvarnejšo inačico.

S povsem drugačnega zornega kota obravnavajo gdanski pojav drugi jugoslovanski komentari. Nekateri sodijo, da so zahteve poljskih delavcev prevelike in da jih je preveč naenkrat. Tako pravi npr. beograjski NIN v enem svojih uvodnikov, da je bila vendar varšavska vlada od leta 1970 delavcem zelo naklonjena in ustrezljiva. Prenagli prodor bi mogel ogroziti vso evropsko odjugo.

To dvoje mnenj je veren odsev dileme, v kakršno je zašel jugoslovanski komunizem. Po eni strani je načelo samoupravljanja uradno ideološko vodilo jugoslovanske partije. Kako naj tedaj oporeka poljskim delavcem, ko zahtevajo podobno zase in so nekaj tega res dosegli. Po drugi strani ima v Jugoslaviji izključno oblast leninistično-komunistična partija, kot se uradno sama označuje. Samohotna gibanja in ukrepanja so po tem načelu povsem nemogoča. Celu samoupravljanje velja za konstruktivno samo, če je pod partijsko kontrolo. Jugoslovanski disident Djilas navaja, da so po letu 1975 vrinili v delavske samoupravne odbore okrog 90 odstotkov partijecev.

Za jugoslovansko KP se je taka dilema začela že z ogrsko vstajo 1956 in kasneje nadaljevala s češkoslovaško 1968. Zdaj se le zaostreje. Tudi Jugoslavija ima, posebno zadnje čase, preskrbovalne težave. Kakšen bo odgovor delavce ob morebitnih prislilnih odgovorih in znižani življenjski ravni? Kaj, če se bodo tedaj jugoslovanski delavci zgedovali po poljskih? Beograjskemu režimu vsekakor prede trda v borbi za premagovanje sedanje gospodarske depresije.

V industrijsko razvitejših republikah, kot so Slovenija in Hrvaška, so stavke, oziroma po njihovo prekinitve dela, precej pogosten pojav. Sicer so že zakonjene; pa vendar. Čeprav stavkajo predvsem zaradi spornih delitev dobička in drugih notranjih obratnih problemov, se že opaža zaskrbljenost režima. Nezadovoljstvo zaradi gospodarskih težav bi se moglo s časom sprepreči v politično obeležje in v zahteve po preosnovi vodstvenih kadrov.

Take in podobne bojzani nekako vežejo partiji roke, ko vsaj zaenkrat ne reagira na vse ostreje kritike v časopisju. Člankarji, očitno spodbujeni po poljskih uspehih, segajo vedno globlje v sršenja gnezda. Tudi v taka, ki so bila doslej tabu. Tednik NIN obravnava v vrsti člankov surovost in grobe spozabe policije. Med drugim je npr. odjeknilo po vsej državi njegovo poročilo iz Priboja v Bosni. Na tamkajšnji policiji so milleniki do smrti pretepli nekega mladeniča iz povsem ničevega vzroka.

Celo uradno partijsko glasilo Komunistični odkrit napada — povsem po zgledu poljskih delavcev — nesposobnost funkcionarjev v reševanju gospodarskih težav in nekatere ukrepe „stabilizacijske politike“. Člankar se sprašuje, če so administrativni ukrepi sploh smiselni za stabilizacijsko politiko. Mogli bi dovesti do „upadanja spodbude in do raz-stabiliziranega izenačenja“. Stabilizacija pa bi, nasprotno, morala povzročiti vrnitev k spodbudnim nalogam pridobitve politike. V tem oziru, nadaljuje člankar v Komunistu, je jugoslovanska gospodarska veda povsem odpovedala in se raje izrpuje v „post-festum-analizah“ pravtako kot sindikati, „katerih politični posluh naj bi bil občutljivejši“.

Zanimivo bo opazovati, kdaj bodo Titovi nasledniki zaukazali takim časopisnim svobodščinam zapik!

Notranji boji angleških laburistov

SKRAJNI LEVIČARJI DOSEGLI VEČINO V VODSTVU

Pred nekaj časa smo v našem listu že opozorili na zaskrbljivo večanje vpliva trockistov in skrajnih levičarjev v angleški laburistični stranki. Prvič v zgodovini njenega obstoja je uspelo komunističnemu krilu zasesti večino mest v strankinem odboru na narodni ravni, medtem ko je doslej bilo vodstvo vedno socialdemokratsko usmerjeno.

Preseneča težko razumljiva strpnost zmerne strankine linije napram dinamično borbeni skrajni leviči v načrtnem zavzemanju večinskih pozicij. Kot da ni v svetu že dovolj dokazov o avtokratskih gibanjih in njihovem zdrzno vztrajnem sistematskem izpodirvanju nasprotnika. Šele sedaj (proti koncu avgusta) je bilo v javnosti opaziti prve znake upora. Trije zmerni socialdemokrati so objavili odprto pismo, naslovljeno na laburistično stranko. V njem vneto opozarjajo na nevarnost, da bi se njihova stranka mogla spremeniti v skrajno marksistično. Kot posledica bi moglo priti do cepitve in ustanovitve nove socialdemokratske stranke.

Vsi trije podpisniki so vidne osebnosti. Bili so režimski ministri v bivši Callaghanovi laburistični vladi: Dr. David Owen, bivši zunanji minister je sedaj opozicijski energetski minister; William Rodgers, prej prometni minister, sedaj opozicijski zunanji minister; gospa Shirley Williams, minister vzgoje v prejšnji vladi, je izgubila v volitvah maja 1979 svoj sedež v spodnji zbornici in je sedaj od treh trojice edina član partijskega predsedstva, kjer se vztrajno in ostro bori proti skrajno levičarski večini. Vsi trije pripadajo že po rojstvu intelektualnemu srednjemu sloju. Komunisti to spretno izkoriščajo češ, vsi trije so „Upper Middle Class“ in nimajo nikakršnega opravka z delavskim slojem.

V pismu priznavajo podpisniki, da prestaja zdaj Laburistična stranka svojo najtežjo krizo. „Desetletja dolgo smo mogli najti možnosti sodelovanja z levim krilom“ pravi pismo. „Zdaj pa odklanja levo krilo vsak kompromis. Ne le, da hoče obvladati Laburistično stranko, temveč hoče tudi uničiti reprezentativno demokracijo“. Podpisniki pisma ugovarjajo zahtevam skrajne levice, ki bi zdaj mogle postati uradna strankina politika, in sicer: Izstop Velike Britanije iz Evropske skupnosti, Anglija naj bi se brezpo-

gojno odpovedala vsemu jedrskemu orožju in celo izstopila iz NATO!

Britanski socialisti se ne morejo odreči odgovornosti za svetovni mir“ nadaljuje pismo „in britanska nevtralnost bi pomenila odpoved tej odgovornosti. Sovjetski militarizem predstavlja veliko nevarnost in naše NATO-članstvo je življenjske važnosti za varnost zahodne Evrope.“

Podpisniki pozivajo socialdemokrate k aktivnejši brambi svojih načel v stranki. Komunisti in trockisti so se namreč dokopali do svojih večinskih mest v vodstvu stranke na povsem demokratičen način, v skladu s strankinim statutom. In to zaradi pičlega zanimanja zmernih laburistov za politiko in politično dejavnost, kar je več ali manj slabost vseh pristašev demokratičnih usmerjenosti. Zaradi takega brezbrizja so se skrajni levičarji povsem brez težav lahko polastili lokalnih strankinih odborov in jih zastopali kot delegati na strankinem zasedanju. Tako jim je tudi uspelo imenovati javnega trockista za plačanega, popolnomočnega mladinskega organizatorja v osrednjem partijskem vodstvu.

Kot odgovor na pismo zahteva skrajna leвица odstop dr. Owena in Rodgersa iz opozicijskega kabineta, za go. Williams pa izstop iz strankinega odbora češ, da njihovo odprto pismo nasprotuje demokratsko sklenjeni strankini politiki. Po strankinih pravilih namreč ga. Williams kot članica strankinega vodstva res ni upravičena javno napadati odbore večinske sklepe.

Podpisniki so najprej poslali pismo dnevniku Guardian. Ta velja kot resen liberalni časopis, a se zadnje čase nekako čudno usmerja. Podpisnike je z velikimi naslovi ozmerjal z „Gang of Three“ — tolpa treh, po kitajskem zgledu tolpe tirih. Vsi komunisti, trockisti in ostali skrajni levičarji so se z navdušenjem oprjeli tega vzdevka in ga propagandistično izkoriščajo. Vendar nikakor ni upravičen: Dr. Owen, Rodgers in ga. Williams so glasniki milijonov socialdemokratov in milijonov Britancev, ki so redno volili laburiste, a se zdaj z ozirom na levičarsko prevlado v vodstvu nekoliko pomišljajo.

Naslednje volitve bodo 29. septembra. To bo trd oreh za zmerno krilo, čeprav predstavlja veliko večino pristašev.

Kameleonsko prilagajanje francoske KP

Včasih je res težko verjeti kakim vestem. Šele, kadar tako novico potrjujejo različni in predvsem zanesljivi viri, se mora dvom umakniti dokazani resnici. Tako je bil generalni taktik francoske KP Georges Marchais in z njim vred njegova partija vredni povod „Tomaževi nevernosti“.

O zadevi poljskih stavk so francoski komunisti in njihovo glasilo L'Humanité sprva previdno molčali. Ko se je že po vsem svobodnem svetu širil glas o teh dogajanjih, so jih francoski komunisti začeli omenjati v lastni inačici, olepševati ali sprevrčati resnico. Znanih 21 zahtev gdanskih ladjedelcev pa so vse do danes sploh zamolčali. L'Humanité je spočetka zastopal povsem vidike poljske vlade „v boju proti antisocialističnim elementom“. In ko so iz socialistično usmerjenega sindikata CFDT — ki je od vsega početka soglašal s poljskimi delavci in jim nudil moralno in tvorno pomoč — naslovili na komuniste prodorno vprašanje, na čigavi strani pravzaprav stojé, na delavski ali na strani totalitarne komunistične partijske diktature, je predsednik komunističnega sindikata CGT, Georges Séguy, dvoumno odgovoril, da so: „Za vse, ki grade socializem“. Svaril pa je pred nasprotniki socializma, pred „svobodnimi sindikati“, ker bi mogli „v socialističnih deželah vpeljati bojna sredstva proti socializmu in preko sindikatov ustanovljati opozicijske stranke.“

Za 180 stopinj je vse te vidike zaukazal Georges Marchais, ko se je vrnil s počitnic na Bolgarskem. Dejal je dobesedno: „Dogovor (med gdanskimi

delavci in poljsko vlado) je pozitiven. Srečen sem, da je družbeni spor, kate-rega je doživljala Poljska, privedel do tega srečnega zaključka.“ Marchais je s tem zapovedal občutje sreče tudi vsem francoskim komunistom. Šel je še dlje, ko je menil, da se novi vidiki ne omejujejo samo na Poljsko. Pojavljajo se tudi v drugih socialističnih deželah. Nekateri — pravi Marchais — že podvzemajo učinkovite gospodarske, družbene in demokratske spremembe. „Od vsega srca želim, da bi poljski vodniki skupaj s Poljsko združeno delavsko stranko (= poljska komunistična partija) odločno nadaljevali v smislu reform in da bi poljski narod s svojim ustvarjanim delom dosegel nove in nagle napredke socialistične Poljske.“

Ob takem Marchaisovem ekspezeju L'Humanité zgovorno molči o moskovskem stališču. Kot da Kremelja tačas sploh ni. Pač pa zatrjuje isti časopis v svojem uvodniku od 2. septembra, da je rešitev poljskega problema zmaga socialističnega sistema. Delavski razred je najavil svoje družbene in politične želje, pravi uvodnik. Socialistična družba jih je tem raje upoštevala, ker sovpadajo z osnovno danostjo te družbe. Ne pove pa Humanité, počemu so bile potrebne stavke, če komunistična osnovna danost že od nekaj in po sebi sovpada s sedanjimi delavskimi zahtevami.

Humanité tudi ne spominja svojih bravecev na bivše Marchaisove trditve, da so bilancé socializma povsod „globalno pozitivne“ in da „imajo v Moskvi mnogo svobode“. Pravtako časopis

Dr. Tine Debeljak

NEKAJ POGLEDOV Z NAŠE PERSPEKTIVE NA JOSIPA BROZA-TITA

Stalin je poleg zmagovite bitke pri Stalingradu, največje vojaške prelomnice dobe, napravil tudi nekaj politično-taktičnih „revolucionarnih“ dejanj, ki so imele velik vpliv na razvoj dogodkov. Tako je za Veliko noč 26. aprila odprl ruske pravoslavne cerkve. Goebels, ki to registrira v Dnevniku, pravi: „Cerkve so bile polne. Zelo inteligentna in bistra taktika“ (pod 26. 4. 1943). Že prej je uknil revijo ateistov „Brezbožnik“. Predvsem zato, da je zadovoljil Roosevelta, ki je takoj v začetku nemško-sovjetske vojne 1941 potužil Stalinu, da ameriško ljudstvo ni navdušeno za pomoč njemu zaradi njegovega postopanja z vero. Z razpustom Kominterne maja 1943 je gotovo pridobil veliko simpatij: javno se je odpovedal svetovni revoluciji in se približal zahodnim demokracijam. (Morda bo koga zanimalo, da je bil v zadnjem Centralnem odboru Kominterne, ki je imela 17 internacionalnih članov, tudi — Slovenec: Köppleng, ki ga Pedro Gómez Aparicio v knjigi Hacia una nueva guerra — Madrid 1948 — imenuje — 352 — „primer ministro adjunto de Austria“. Vem, da je to bil koroški Slovenec, avstrijski komunistični politik, ki je bil tudi osebni Leninov znanec, kakor mi je v spominu že od davnaj.) Rečeno je oficijalno, da — „so se svetovni pogoji, odkar je bila ustanovljena Komintern, mnogo spremenili in da oblika delavske organizacije ne ustreza več novim razmeram, zlasti ne v tej vojni.“ Namenjen pa je razpust predvsem pridobiti ameriškega javnega mnenja, pa materialnih dobav, da bo mogla Sovjetska zveza nadaljevati boj do zmage. „Odslej je Komintern čisto notranja zadeva Sovjetske zveze“, ki se ne bo vtikala v notranje zadeve drugih držav. (Aparicio, ib.) S tem je vzbudila zaupanje širokih plasti, ki so se bale komunističnih posegov. V očeh mnogih Amerikancev Stalin ni bil več niti komunist. Hopkins je že l. 1941 zatrjeval Rooseveltu, ki ga je poslal tja kot osebnega odposlanca, da je „smšno imeti Stalina za komunisto, ko ni nič drugega kot ruski nacionalist“ (N. Westberg Hacia la tercera guerra mundial). Prav tako so zatrjevali drugi obiskovavci Stalina kakor Hariman („Ni noben revolucionaren komunist“), Davies („v nobenem momentu nisem imel

vtisa, da SZ zasleduje svetovno revolucijo“) itd. Roosevelt pa je večkrat poudarjal, da je „Stalin dober ruski patriot“ (ibid.) Razpustitev Kominterne je vtila še večjo zaupanje predvsem Rooseveltu, da se Stalin nagiblje k zahodnim demokracijam. Roosevelt je postal navdušen nad svojim poslanstvom, da je prav on poklican, da ga pripelje k iskrenemu sodelovanju z zahodnimi zavezniki tudi po vojni. Še predvsem ga je tega leta potrdil v tej veri Beneš, kar sem že omenil, ki ga je prepričal, da Stalin „hoče samo mir“. Cel Churchill se je nagibal v to smer. Ko ga je leta 1943 opozoril Franco v znanem pismu, da grozi nevarnost boljševizma po vojni Evropi, je odgovoril: „Z našo vojaško močjo bomo imeli vso Evropo pod svojim vplivom, ki bo odločilen za obnovo Evrope. Zato ne morem sprejeti Vaše teze, da grozi Evropi komunizem, ker si ne morem misliti, da bo Rusija vodila protievropsko politiko.“ (Westberg, 101). Roosevelt je šel tako daleč v tej čudni, patološki ali mistični veri v Stalinovo iskrenost, da je čikaški list „Chicago Tribune“ že tedaj pisal, „da je težko verjeti, da Roosevelt ni komunist, kajti vsak njegov korak je storjen v korist komunizma“. (Westberg, 127) O tem in Rooseveltovi infiltrirani upravi sem že govoril, zdaj sem se v toliko spet ozrl na to, da opozorim na novo bombo leta 1943: na odkritje Katyna aprila 1943. Ne da bi hotel ponavljati vsem znano katynsko zgodbo, jo vendar moram omeniti, ker ima važno vlogo v spremembi svetovnega položaja tega prelomnega leta in važno tudi za jugoslovansko usodnost.

KATYN V LETU 1943

Goebels je zapisal v svoj Dnevnik (9. aprila 1943): „Blizu Smolenska smo odkrili grobove množičnih umorov Poljakov... Ukrenil sem, da naj grobove pregledajo neutralski in tudi poljski intelektualci. Tako bodo mogli videti, kaj jih čaka, če se izpolnijo njihove želje, naj Rusi porazijo Nemce.“ Katyn je odslej postal simbol enega najbolj barbarških množičnih zločinov — do takrat. Odslej so se ponavljali Katyni povsod tam, kjer so se pojavili komunisti. Tudi Vele-katyni.

ne pojasni nasprotja med političnimi zahtevami poljskih stavkarjev in Fitermannovo (prvi za Marchaisom v partiji) trditvijo, da je socializem paradiz za delavce.

Za vso to zmedo stališč je Marchais nakazal rešitev v svojem članku, objavljenem v Humanité 2. t. m. s tezo, da se „morajo socialni napredek, gospodarska zmogljivost in napredek socialistične demokracije bolj kot kdaj prej intinno povezati“. Zahteve, zanj nekoč „protisocialistični elementov, diskriminiranih delavcev in intelektualcev“ so čez noč postale plodovite pobude za usodobljenje, za večanje storilnosti, za humaniziranje režima.(!) „Življenje samo pojasnjuje izredno važnost vloge delavskega razreda v socialistični družbi“, ugotavlja zdaj Marchais.

Od kod Marchaisu naenkrat toliko poguma? Ob vdoru sovjetov v Afganistan se je mudil v Moskvi. Takrat je kar od tam po televizijskem prenosu zaukazal francoskim komunistom soglasje s kremeljskim ukrepom. Topot so ga očitno Bolgari drugače spodbudili. Ali pa ob mislih na volitve samo čuva svoj stolček? Vsekakor: Kako neki morejo prebaviti francoski komunisti toliko kameleontstva?

VARŠAVSKI GLASNIKI: „ZGODILO SE NI NIČ PROTIZAKONITEGA“

Nič manj prožni kot Marchais niso bili v svojih mnenjih glasniki poljske vlade. Varšavski režim jih je poslal v Pariz, da tam na tiskovni konferenci komunističnega sindikata razčistijo poj-

me predvsem francoskim komunistom.

Dopovedati jim je bilo treba, da poljski stavkarji niso dosegli nikakršne zmage in po sebi se razume, da varšavski komunistični režim ni utrpel nikakega poraza. Na vprašanje dopisnika Frankfurter Allgemeine Zeitung, v kolikšni meri so protisocialistični pobudniki vplivali na izid dogovora z vlado, se je odgovor glasil: „Sploh nič!“ Kajti stavkarji za so malo pred zaključkom pogajanj ločili od protisocialističnih svetovavcev in jih nagnali. V jedru ne vsebuje dogovor ničesar, kar ne bi bilo določeno že v ustavi ali v poljskih zakonih. K temu je pravni izvedenec poljske vlade še citiral člen o svobodi tiska. Poudaril je tudi, da stavka ni bila pravno prepovedana in tudi ni bilo nobenega zakonitega vzroka za nastopanje proti stavkarjem. Ustava izrecno jamči svobodo miselnosti in vere. „Na Poljskem se ni zgodilo nič, kar bi bilo protizakonito. Novost je samo to, da bo pravica stavkanja zakonsko urejena in bo cenzura omejena na pet določeni območji.“

Na neko nadaljnje vprašanje so Poljaki odgovorili: „Ustanovitev neodvisnih sindikatov nikakor ne pomeni ustanovitve opozicijskih strank. Izrecno se priznava vodilno vlogo komunistične partije. Nobena (delavska) zahteva ni bila nasprotna Sovjetski zvezi. Nobena točka (dogovora) ne more škodovati Sovjetski zvezi ali drugim socialističnim državam.“ Vprašanje, zakaj zavzema kljub temu Sovjetska zveza odklonilno stališče in še zmeraj prikri- (Nad. na 2. str.)

TURČIJA V VOJAŠKIH ROKAH

Ponovni državni udar je v Turčiji znova prekinil demokratično življenje in vpeljal vojaško diktaturo. Že dalj časa je državo pretresal kaos, poulčne manifestacije, levičarski upori in teroristični udari. V zadnjih časih je bilo, vsled te razkrojne dejavnosti, nad dva tisoč mrtvih. Vojaški krogi so že večkrat zahtevali od vlade, naj vpelje politiko trde roke, in zagrozili celo z državnim udarom, a vlada je bila nezmožna vpeljati red.

Pretekli petek 12., v jutranjih urah, po dolgotrajnem zasedanju vojaških vrhov, so oborožene sile enostavno strmoglavile vlado. Razvoj puča je bil popolnoma miren, vojski ni bilo treba sprožiti niti enega strela. Odstavljen je bil ministrski predsednik Suleiman Demi-

rel, in namesto njega je prevzel vodstvo države general Kenan Evren, šef glavnega štaba.

Nova vojaška vlada je najprej razpustila parlament, aretirala glavne politične vodje in uvedla strogo kontrolo nad življenjem in delovanjem v Turčiji. Pričelo se je tudi strogo preganjanje levičarskih elementov in zatiranje gverilskega delovanja. Prepovedane so bile vsakovrstne stavke, a vlada je tudi povišala delavske plače za 70%.

Ta državni udar je bil tretji, odkar je pred 56 leti nastala turška republika. Pred tem so vojaki prekinili demokratično življenje tudi leta 1960 in 1971. Izgleda, da so Turki potrebni trde roke tako enkrat vsakih deset let.

ZDA pomaga Nikaragvi

ZDA je odobrila Nikaragvi kredit v višini 75 milijonov dolarjev, kot del programa pomoči ameriške vlade tej latinoameriški državi, v kateri že več kot eno leto vlada sandinistični režim. Stvar sama po sebi ne bi bila tako zanimiva, če ne bi ob tem zabeležili nekaj okolnosti.

Že pred časom je Carterjeva vlada, ki tako skrbno pazi na človečanske pravice, namenila nikaragvi večjo denarno pomoč. Namen te pomoči naj bi bil preprečiti s tem vpliv Sovjetske zveze in Kube. Sedaj je bila ta pomoč podeljena, seveda prvotnim namenom, da bi marksizem ne prišel na oblast v Nikaragvi in da se „zagotovi nadaljnji demokratični razvoj“ v tej deželi. To kaže na popolno nepoznanje položaja, ko vendar ves svet ve, da je Nikaragva že v marksističnih rokah, in so sami najvišji predstavniki sandinističnega režima zatrjili, da bodo volitve še le čez pet let, in bodo pomenile le „utrdiv“ dosedanjega sistema.

Poleg tega je ameriški kongres potrdil posojilo, potem ko mu je Carterjeva vlada zagotovila, da iz Nikaragve ne pomagajo in ne bodo pomagali gverilskim in terorističnim gibanjem v tem predelu kontinenta. Nova blamaža, ko je vendar znano, da ima Nikaragva pr-

KAMELEONSKO PRILAGAJANJE...

(Nad. s 1. str.)

va nekatere podrobnosti dogovora sovjetskimi državljanom, so Poljaki kratko odpravili: „Mi lahko samo potrdimo to, kar pravite vi o moskovski državi.“

Zastopnik uradnega delavskega sindikata je menil, da konkurenca z neodvisnim sindikatom ni nikako zlo. „Prilagodilo bo kvečjemu, da se bomo bolj brigali za skrbi naših članov. Delali smo napake, ki se pa ne bodo ponovile.“

Poljaki niso v Parizu tajili, da je in bo na Poljskem opozicija. Vendar je uradna Poljska na tem, da ji z reformami vzame veter iz njenih jader.

Dr. Tine Debeljak

(125)

Med knjigami in revijami

SAMODREDNENJE ZA SREDNJO EUROPU

Deset zdomskih Hrvatov, Slovencev, Čehov, Slovakov in Madžarov je predavalo lani — 1979 na sestanku v Bruggu v Švici. Po posvetovanju so izšla predavanja v nemškem izvorniku in sedaj tudi v hrvaškem prevodu v knjižnici: **Samodredjenje za Srednjo Evropo**, tiskano v Nemčiji, a izdano v Švici (Verlag Adria v Bruggu). Kakor pravi v uvodu Hrvat J. Petričević in Madžar A. Czettler (verjetno prireditelja), ti narodi žive sedaj na področju sovjetske cone in ne uživajo svobode, ne človekovih pravic in ne pravice samoodločanja. Tako situacijo vzdržuje na tem področju ravnateljstvo med državama ZDA in Sovjetske zveze. Zdad pa, ko se pojavlja kot tretja velesila še Kitajska, se narodom v Srednji in Vzhodni Evropi „odpira nova doba v političnem življenju“ na tem področju zatiranih in izkoriščenih narodov. Nudi se jim zgodovinska priložnost, da se spremeni statu quo in da si sami složno ustvarijo samoodločbo in demokratično in ustvarijo suverene države, ki bi se povezale potem v Zvezo nevtralnih

držav v Srednji Evropi itd. Da bi se pa tako lahko izvršilo, naj bi vse države, članice Varšavskega pakta, s svojimi četami izstopile iz njega. Ta zveza naj bi obsegala narode Jugoslavije, Albanije, Madžarske, Romunije, češkoslovaško in bi se lahko razširila vse do Baltika. Brošura o tem sestanku je izšla v zvezku Knjižnice Svoboda.

Po uvodnih besedah o težnjah teh narodov sledi predavanja o današnjem položaju v posameznih državah. O madžarskih zahtevah in njih položaju govori A. Czettler in Revesz, o čeških J. Kusy, o slovaških A. Zelenay, A. Brebert in F. Braxator, o slovenskih F. Feza in dr. K. Vojska, o hrvaških pa dr. J. Petričević.

Publicist Franc Jeza (Trst) poda na treh straneh geografske, demografske in zgodovinske podatke o Slovincih, omenja med drugim, da so „bile v preteklosti težnje za državno samostojnost vedno naglo končane... z bistveno krivdo papeštva, ki je do najnovejšega časa — še v tem stoletju — nasprotovalo ustvarjanju višje cerkvene oblasti na slovenskih tleh.“ Proti hrvaškim očitkom „slovenskega oportunizma na škodo Hrvatov“, poudarja naš boj za ob-

MEDNARODNI TEDEN

BOLIVIJSKA CERKEV je v posebnem pismu ostro napadla vlado. Obtožuje razne pritiske na narod, aretacije, zapore in mučenja. Zlasti svari pred organizacijo nerednih oboroženih oddelkov, ter kritizira omejitve informacij ter napade na redovnike. Končno izraža svojo obsodbo tako nad liberalističnim kot nad komunističnim družbenim sistemom.

IRAK in IRAN imata nenehne medsebojne probleme, ki večkrat najdejo pot do nasilnega izbruha. Tako je pretekli teden prišlo do nevarnega incidenta. Iranski predsednik Bani Sadr ter premier Ali Rayai, sta potovala s helikopterjem blizu iraške meje. Tedaj je helikopter napadlo iraško lovsko letalo. Na srečo ni bilo hujših posledic, sicer bi sedaj že lahko imeli novo vojno na vzhodu.

Salvador v škripcih

Položaj v Salvadorju, ki ga pretresajo hudi gverilski izbruhi, se je še poostri. Pravzaprav, odkar je vojska prevzela oblast, je bilo razvidno, da ni prave edinosti v vladnih vrstah. Pred meseci je v vladni junti, ki jo sestavljajo vojaški in civilni predstavniki prišlo do nasprotja. Očividno je bil razkol med strujami, ki bi označili kot desno in levo krilo vojske, ti bolj pristaši popuščanja, oni bolj pristaši trde roke. Umirjenim je načeloval polkovnik Majano, ostrim pa polkovnik Gutiérrez.

Pred dnevi je prišlo do ponovnih nasprotij. Vzrok je bil, ker je polkovnik Gutiérrez, ki je tudi glavni poveljnik vojske, zamenjal nekaj visokih oficirjev. Očividno je šlo za dosego večje oblasti. Majano se je čutil prizadetega. Protestiral je, in nastal je spor, katerega so rešili vojaški kadri na tak način, da so se možno nagnili na stran polkovnika Gutiérreza. Linija trde roke se je s tem še bolj ojačila.

Seveda so marksistični krogi, ki vodijo delovanje gverile stvar takoj skušali izkoristiti v svoje namene. Pozvali so Majana in „vse napredne sile v vojski“, naj se jim pridružijo v boju za nov družbeni red. Poziv seveda ni imel velikega odmeva, a spor v vojaških vrstah nikakor ne koristi ubogemu in trpečemu salvadorskemu narodu.

Defender la vida

El pasado domingo 14 de setiembre, el Papa Juan Pablo II viajó hasta la ciudad de Siena, en Italia, para presidir las ceremonias en oportunidad del sexto centenario de la muerte de santa Catalina de Siena, santa patrona de Italia y humilde mujer, por cuya acción el papado regresó a su sede en Roma, en el siglo XIV, tras el cautiverio de Aviñón.

En esta oportunidad el Papa Wojtyła pronunció un energético discurso contra el divorcio, que en sus partes medulares expresa:

“El derecho a la vida es el derecho fundamental del ser humano, un derecho fundamental que impone obligaciones desde el mismo principio”.

El problema de la afirmación de la vida humana desde el primer momento de la concepción y, si fuera necesario, el problema de defender esa vida, están vinculados en una forma estrecha al arreglo más profundo de la existencia del hombre”.

“El problema de defender la vida que ya se encuentra en el seno de la madre es, para todos aquellos que creen en Cristo, un problema de fe y un problema de conciencia también para los otros, para toda la humanidad, sin excepción”.

La condena papal al aborto se produce en momentos en que está en plena preparación el Sínodo que tratará temas referentes a la vida familiar. Pero también es un aliento a las organizaciones que luchan por un referendun en Italia, donde desde hace dos años el aborto es legal.

stanek v preteklosti, predvsem na Korškem. V Titovi Sloveniji vlada gospodarsko izkoriščanje Slovenije na korist nerazvitega juga itd. Slovenec je proti nasilni teroristični metodi nacionalnega odpora proti Titovemu režimu, „toda, naravno, to ne pomeni, da ne bi bili pripravljene za politično borbo proti diktaturi in za neodvisnost Slovenije boriti se z vso odločnostjo in v iskreni povezanosti s hrvaškimi gibanjem za osvobodjenje.“

Dr. K. Vojska (Glattburg, Švica), govori prav tako o slovenski borbi za obstanek v preteklosti, omenja, da s Hrvati nismo bili nikdar v sporu zaradi meja; očita nam le, da smo „paktirali s Srbi na škodo Hrvatov“. Zgodovinsko nevdružna pa je naslednja trditev dr. Vojske: „Temu — žal — ne moremo oporekati in hrvaško vprašanje — gledano z današnjega stališča — bi bilo že davno rešeno, če bi naši predstavniki zavzeli stališče v hrvaško korist in s tem istočasno v slovensko.“

Dr. Vojska omenja novo nevarnost s priseljenci z juga, proti čemur pa — po švicarskem zgledu — ne moremo nastopiti, ker bi bili deležni oznake „nacionalnega šovinista“. Glede samoodločbe oz. suverenosti pa je mnenja, da je s pristopom v večjo zvezo treba vedno odstopati nekaj svojih pravic skupnosti. „Zanimivo je, da tako misli tudi skupina za demokratično alternativo v

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Tekoči teden je odločilen v poteku „volitev“ novega predsednika. Vojaška junta se je sestala pretekli tork 16. in ta četrtek 18., da praktično dopolni celotni potek imenovanja. Ker so vse okoliščine in načrti že dobera preučeni, tako da je celoten problem osredotočen le na osebi, ki bo državo vodila v bodočih treh letih.

Kot smo že obrazložili, po sedanjih pravilih mora vsak izmed rodov oboroženih sil predstaviti dva oziroma tri kandidate. Po govoricah med opazovalci, je sklepali, da je vsak poveljnik predložil listo le dveh kandidatov. Med temi se sedaj izbira. Predvidevajo, da bo volilna debata kratka, vendar bo kljub temu ime moža, določene za bodočo predsedniško funkcijo, objavljeno šele 29. t. m.

Medtem pa bo pozornost opazovalcev osredotočena na teh volitvah, in pa tudi na ostalih argentinskih problemih, ki jih ni malo. Med te spada razvoj razmerja s sosednjo državo Čile. Kot znano, potekajo razmejitvena pogajanja v Vatikanu, a pretekli teden je prišlo do incidenta na jugu, ki bi skoraj pokvaril celotno lepo razmerje, ki je vladalo zadnje mesece.

Stvari so potekale takole: morska petrolejska platforma tvrdke Shell je pričela svoje raziskovalno delovanje jugovzhodno od Magellanove ožine, v argentinskih teritorialnih vodah. Kmalu po pričetku dela, 2. septembra, je do platforme priplul patrolni čoln čilske mornarice, ki je zahteval, da se ta umakne odkoder je bila zasidrana. Par dni za tem, je ponovno priplul zadevni čoln, in je na platformi pristal tudi helikopter čilske morske patrolne, ki je prav tako od kapitana zahteval, da se umakne iz sidrišča, češ da moti plovo po Magellanovi ožini.

Argentina je na vso to zadevo kaj mirno reagirala. Najprej je čile opozorila, da so njene edince (patrolni čoln in helikopter) enostavno vrle v vodovje, ki spada pod argentinsko suverenost, nato pa je obrazložila še, da omenjena platforma nikakor ne more motiti plovo, kajti zasidrana je ne ob iztoku, marveč devet morskih milj južno od ožine. In vsekakor so argentinske oblasti odgovorne za nemoteno plovo tostran ožine, in ne čilske.

Problem platforme je kaj negativno

odjeknil v argentinski javnosti, prav tako tudi v Vatikanu, kjer so pogajanja prišla že do odločilnih stopenj. Na splošno opazovalci upoštevajo dve teoriji za razlago čilskega koraka. Prva od teh je, da je bila to pač le propagandna gesta pred čilskim plebiscitom, s katero je tamošnja vlada skušala pridobiti na priljubljenosti.

Vendar se nekateri bolj nagibajo k drugi razlagi: ta je, da v Čilu mnogi krogi niso zadovoljni z dosedanjim potekom razgovorov, niti z mirnim izidom problema, ki bo krepko omejil čilski ekspanzionizem, katerega namen je na vsak način priti do izhodišča na Atlantik. Ti krogi naj bi celo mimo volje vlade skušali, s podobnimi incidenti, preprečiti mirno in dokončno rešitev problema. To bi potrjevalo tudi dejstvo, da so zadnje dni argentinski tovarnjaki doživljali ponovne težave za prehod skozi čilsko ozemlje, na argentinski del Ognjene zemlje. Edini suhozemski prehod na otok namreč teče po čilski strani. V mirnih časih ni s tem prehodom nobene težave, sedaj, po znanem morskem incidentu, pa so se ovire znova pojavile. Upati je, da bo prevladala zdrava pamet.

Kar se pa tiče domačega gospodarstva, zadnje vesti govore o zaskrbljenosti vladnih krogov zaradi hudega padca notranje bruto proizvodnje. Ta padec naj bi bil kar za tri odstotke na poljedelskem in živinorejskem sektorju, in za celih 6 odstotkov na industrijskem področju. Tudi na latinoameriškem nivoju je argentinski prispevek k rasti celinske bruto proizvodnje zelo padel. To je očividno znak recesije, ki pa je vladni krogi doslej niso komentirali. Dr. Martínez de Hoz je v zadnjem nagovoru potrdil, da bo tudi bodoča vlada nadaljevala s sedanjo gospodarsko politiko, in še dodal, da pravzaprav vse kritike, ki lete na gospodarsko vodstvo, ne napadajo načrta samega, temveč njega posamezne dele in učinke.

Ko govorimo o bodoči vladi, omenimo še, da je na sestanku s časnikarji notranji minister, general Albano Harguendey izjavil, da je „zelo težko“, da bi leta 1984, ko bo zaključil svojo dobo bodoči predsednik, že prišlo do civilne vlade. To pomeni, da leta 1984 ne bo prišlo do civilne vlade, je pa zelo možno, da se demokracija povrne, sicer v še neznanem okvirju, leta 1986. To bi bilo točno deset let po vojaškem udaru, ki je strmoglavil peronistično vlado.

In prav te dni se je Argentina spominjala, ob 25 obletnici, osvobodilne revolucije leta 1955, ki je tedaj tudi strmoglavila drugo Peronovo diktaturo. Četrto stoletja je že poteklo in malo spomina je ostalo v narodu, malo so se ljudje in politiki naučili iz tiste dobe, in žalostno je propadla ideja stabilne demokracije v Argentini. Svetla je le še ideja tedanjega vodje revolucije, vernega in poštenega (morda za tedanje okoliščine in vodstvo prepoštenega) generala Lonardija, ki je tedaj želel, da ne bi bilo „ne zmagovalcev ne premagancev“. Vse je ostalo le pri želji, Lonardi pa je užaloščen in razočaran kmalu za tem legel v prezgodnji grob.

moramo biti stvarni v iskanju poti v svobodo tako v obstoječih mejah kakor tudi pri vstopanju v svobodno Zvezo srednjo-vzhodnih narodov, pri čemer pa bo država Slovenija gotovo sodelovala. Malo obširnejše smo hoteli opozoriti na to izjavo o slovenskem stališču dr. Vojske pred nemško in hrvaško javnostjo zlasti, ker je bilo to edino predavanje, kateremu je takoj nato sledil v tisku v knjigi tudi odgovor dr. Petričevića, češ, da se ni bati italijanskih napadov na jadransko obalo, ker bi to pomenilo razpad NATO-a.

Tem predavanjem v knjižici sledi še resolucija tega sestanka ter nato še štiri zanimivi članki dr. Petričevića o hrvaških razmerah v Jugoslaviji, o razlaganju političnega značaja Titovega potovanja v Havano in v Moskvo. Zanimiva ugibanja o propadanju nevrščnosti Jugoslavije, o vedno večjem naslanjanju na Sovjetsko zvezo ter o ne-rešenju nacionalnega problema v Jugoslaviji, torej o položaju tik pred — Titovo boleznijo in smrtjo.

Gre torej v tej knjižici za obnovitev habsburškega, toda ne nemškega Podonavja, ki so ga nekoč propagirali Slovaki (Hodža)? Za poskus novega poljskega Internariuma, ker se lahko razširi do Baltika? Gre tokrat za iniciativo Madžarov, kot se je pojavila tudi že takoj po drugi svetovni vojni? Ali Hrvatov? Ali obojih vкуп?

PO ŠPORTNEM SVETU

NA SVETOVNEM PRVENSTVU LETALSKIH MODELARJEV v Czento-chowi na Poljskem je po osemnajstih letih spet nastopila ekipa jugoslovanskih modelarjev. V kategoriji F2A je zmagal Francoz Constant, Velunšek se je uvrstil na 12. mesto, za njim Kajič, 23. mesto pa Alič; ekipno je Jugoslavija zasedla izvrstno peto mesto. V kategoriji F2C je zmagal danski par Geschwender-Man, par Pazin-Pazin je bil 13., Antič-Golubavič 23., 34. mesto pa je zasedel par Alič-Velunšek. Ekipno je prvo mesto osvojila Anglija, Jugoslavija pa je zasedla osmo mesto.

NOGOMETNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE se je začelo 18. avgusta. V prvi ligi je ljubljanska Olimpija, ki ima v svojih vrstah „kar“ pet Slovencev (Iskra, V. in P. Ameršek, Rožič in Voljč), premagala sarajevski željezničar z dvema goloma Vilija Amerška. V drugem kolu je v Mostarju z Veležem iztisnila neodločen rezultat. Začetek je torej kar uspešen. V drugi zvezni ligi tekmujejo Maribor, Rudar (Velenje) in Svoboda iz Ljubljane. V prvem kolu je Maribor premagal Proleterja iz Zaječarja, Rudar Jedinstvo iz Brčkega, Svoboda pa je v Vrbsu igrala neodločeno. V drugem kolu je bilo že slabše! Točko je izvela le Svoboda v Ljubljani z AIK, dočim sta Maribor in Rudar izgubila, prvi z Dinamom iz Vinkovcev, drugi pa v Bugojnem z Iskro.

V POZNANJU NA POLJSKEM se je 17. avgusta zaključilo evropsko prvenstvo v namiznem tenisu za mladince in mladece. Največ uspehov so dobili tekmovalci iz Švedske, ČSSR in Sovjetske zveze. Tekmovalci iz Jugoslavije se niso uvrstili v boje za medalje. Med šestnajstoric najboljših so se uvrstili le Parvič in Rizvanović pri mladincih, pri mladicah pa Veinović in Krsnikova iz Ljubljane.

V SPLITU je bilo 24. avgusta končano 36. državno prvenstvo posameznikov v atletiki. Posebnih rezultatov ni bilo, devetnaestkov državnih prvakov pa je

le odšlo v Slovenijo. Prav vse je presejeto z zmago Novomeščan Okleščen, ki je zalučal disk 53,66 m, zmagali sta tudi damska in moška štafeta 4x400 metrov. Prva je bila Benedetičeva (Nova Gorica) v skoku v višino s 182 cm, Pergarjeva (Maribor) je osvojila prvo mesto na 3.000 m z 9:42,7; Kopitar iz Celja itak nima tekme na 400 m zapreke, Bizjak (01.-Lj.) pa je preskočil s palico 5 m.

V BAD AUSEE v Avstriji se je merilo na 70-metrski skakalnici iz plastike nad 60 tekmovalcev. Prvi dve mesti sta osvojila Wallner in Millonig iz Zahomca na Koroškem, tretji je bil Tepeš, četrti pa Ulaga, oba iz Slovenije. Ti so daleč za seboj pustili znana imena kako so Neuper, Groyer in Bogdan Norčič, ki je bil šele 13.

V CELJU se je začelo 23. avgusta evropsko mladinsko prvenstvo v košarki. V skupini A so tekmovali Jugoslavija, SZ, Italija, ZRN, Švedska in Turčija, v B pa Bolgarija, Španija, ČSSR, Belgija, Izrael in Francija. Jugoslovanska ekipa je v prvih nastopih pokazala, da je velik favorit: Premagala je Italijo in Sovjetsko zvezo, dva najmočnejša nasprotnika. V skupini B pa je po prvih izidih najmočnejša Bolgarija, ki je po prvih štirih tekmah bila brez poraza na prvem mestu.

KOLIKO VODE POTREBUJE ČLOVEK? — Po študiji svetovne banke potrebuje človek dnevno od 20 do 50 litrov — za higijeno, za pitje in za pripravo jedi. Toda ta količina ni vedno na razpolago v nerazvitih državah, v razvitih pa se količina vode dvigne na 200 do 400 litrov na dan. Je pa tudi to precej relativno, kajti v Ženevi porabi vsak prebivalec na dan nad 500 litrov vode, a Newyorčan kar dvakrat toliko.

Vprašanje zdrave pitne vode je zelo pereče. Pomanjkanje vode in pa okužena voda pomorita letno nad 13 milijonov otrok, od tega „samo“ 100.000 v industrijsko razvitih državah, vsi

drugi pomro v nerazvitih državah. Ni sicer dokazano, vendar strokovnjaki trdijo, da otroci mrje zaradi boleznj, ki se prenašajo z vodo in pa seveda zaradi pomanjkanja vode. Zato je svetovna zdravstvena komisija zadrla, da se splošno zdravstveno stanje ne bo zboljšalo, dokler ne bo zagotovljena vsem prebivalcem zemlje zadostna količina zdrave pitne vode. Problem bo treba hitro in načrtno izvajati, zato je Organizacija združenih narodov sklenila, da se s 1. januarjem začne „desetletje vode“.

Mednarodni teden

HOMEINI se je obrnil naravnost na ZDA v zadevi ameriških talcev. Postavil je štiri temeljne zahteve za njih osvoboditev. Te zahteve so: povrnitev šahove imovine; ukinitve ameriških reklamacij; garancija, da ZDA ne bodo intervenirale v Iranu ne politično ne vojaško; in pa da preneha zamrzovanje iranskih bančnih vlog v ZDA.

VOLILNA KAMPANJA v ZDA se nadaljuje. Znova se napovedi nagibajo na stran republikanske kandidata Reagan in tudi neodvisni Anderson ima svojo zaslonbo. Predsednik Carter pa je vedno uganka, kajti njegovi procenti čudovito skačejo in padajo, kakor že teče dnevna politika. Sedaj so vsi zapleteni v polemiko glede debat na televiziji ni v polemiko glede debat na televiziji,

NA PORTUGALSKEM imajo tudi volilno kampanjo. Pričela se je sredi tega meseca in je priprava na oktobrske parlamentarne volitve. Tem pa bodo decembra sledile še predsedniške volitve. Trenutno ima parlamentarno večino sredinsko desničarska koalicija, predsednik pa je general Eanes, bolj levičarske linije.

OBVESTILA

SOBOTA, 20. septembra:

Razstava olj in panjskih končnic akad. slikarke Bare Remec ob jubileju SKA, ob 20 v Slovenski hiši. V Slovenskem domu v San Martinu ob 19 mladinska sv. maša, ob 20 poklicno posvetovanje SFZ in SDO.

NEDELJA, 21. septembra:

V Slovenskem domu proslava 19. obletnice pod vodstvom Događimo Slomskov dom. Pričetek ob 11. uri, popoldne ob 16.

V SLOVENSKEM DOMU
V CARAPACHAYU

bo v nedeljo 28. sept.

Skupno kosilo

Sv. maša bo kakor vsako nedeljo ob 10.30 uri. — Rojaki in prijatelji Doma iskreno vabljeni!

KREDITNA ZADRUGA SLOGA Z. O. Z.

„30 LET SEM DELAL, SKAKAL OKOLI... zdaj počivam. Kaj bi hodil okoli finančnih zavodov!“

In vendar: kdo ve če ne bi bilo primerno, še posebej za tiste, ki so pred leti postali člani zadruga, pa se ji zadnja leta niso približali, da bi spet prišli „malo naokoli“. Da bi videli, kako je danes SLOGA od znotraj in kako danes deluje SLOGA navzven.

PRIDITE SPET NA POMENEK V SVOJO ZADRUGO!
NE BO VAM ŽAL!

V SLOGI JE MOČ!

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL
CASCANTE
Escribano Público

CANGALLO 1642 BUENOS AIRES
prilličje, pisarna 2
T. E. 35-8827

Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

MARCELO T. DE ALVEAR 1241, PRITL
CAPITAL FEDERAL T. E. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

SOBOTA, 27. septembra:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Solska proslava škofa A. M. Slomška ob 16. uri v Slovenski hiši. Otroci iz Slovenske vasi bodo zaigrali igro: V deželi Tam pa tam.

V Slovenski hiši nadaljevanje Filozofskega ciklusa predavanj dr. Milana Komarja. Pričetek ob 16. uri v mali dvorani.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 poklicno posvetovanje — SFZ in SDO.

NEDELJA, 28. septembra:

V Slovenski vasi mladinski dan. V Slovenskem domu v Carapachayu po sv. maši ob 10.30 skupno kosilo.

SREDA, 1. oktobra:

Sestanek Zveze slov. mater in žena v Slovenski hiši ob 17. uri. Na sporu razgovor z dr. Markom Kremžarjem.

NEDELJA, 5. oktobra 1980:

Zvezni sestanek SDO in SFZ po mladinski maši v Slovenski hiši. Govoril bo pisatelj Zorko Simčič.

Velika sanmartinska tombola.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 12.30 Buhov asado. Vstopnice v predprodaji pri odbornikih do vključno 28. septembra.

NEDELJA, 12. oktobra:

24. obletnica Našega doma v San Justu.

SOBOTA, 18. oktobra:

V Slovenskem domu v San Martinu Café-koncert v priredbi SDO in SFZ.

SOBOTA, 25. oktobra:

Proslava Narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave v Slovenski hiši. Obenem se bomo spominjali 75-letnice prve slovenske gimnazije, to je v škofskih zavodih v št. Vidu.

PROSLAVA šolskih otrok

na čast škofu Antonu Martinu Slomšku, očetu slovenske šole in našemu svetniškemu kandidatu, bo v okviru šolskega odseka ZS v soboto

27. SEPTEMBRA OB 16. URI
v SLOVENSKI HIŠI

Na sporedu:

- v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za žive in rajne učence
- v dvorani otroška igra v 4. dejanjih

Sovražnik
v deželi Tam pa tam

Igrali bodo učenci Baragove šole iz Slovenske vasi v režiji ge. Zdenke Janove.

Vstopnina: za otroke \$ 1.000.—, za odrasle pa \$ 3.000.—.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

Uredniški odbor:

Milov Stare, dr. Tina Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual Nº 1.419.886

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 88.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 93.000.—; ZDA in Kanada z avionsko pošto 40 USA dol.; obmejne države Argentine 35 USA dol.; Avstralija 60 USA dol.; Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa z navadno pošto 35 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101, BUENOS AIRES, T. E. 33-7213

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" Z.O.Z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T.E. 658-6574

654-6438

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE

PODRUŽNICA:

SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN

CORDOBA 129 - T.E. 755-1266

TOREK IN ČETRTEK OD 18. DO 20. URE

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija se iskreno zahvaljuje gđc. Slabe Marjetki za dar \$ 100.000.— za slovensko radijsko oddajo, od svoje prve plače; zahvalo tudi ge. Slabe Mariji in sinu Janku za \$ 50.000.— in g. Sedeju Alojziju za dar \$ 100.000.— v isti namen. Seja šolskega sveta ZS bo v sredo 24. septembra na Slomškov dan — v Slovenski hiši.

SDO Slovenska Vas

pristrčno vabita na svoj

29. mladinski dan

v nedeljo
28. Septembra

- 9.15 Dviganje zastav
- 9.30 Mladinska sv. maša
- 10.45 Pričetek tekmovanja
- 17.00 Kulturni program

Prosta zabava

Sodeluje "MAGNUM"

Dr. MIHAEL STARIHA

SPLOŠNA KLINIKA

špecialist za krvne bolezni

Ordinira v ponedeljek, torek, četrtek in soboto. Predhodne prijave po T. E. 628-0943.

Zapiola 2402 Castelar

DOGRADIMO SLOMSKOV DOM!

Vse slovenske rojake lepo vabimo v Slomškov dom na

PROSLAVO 19-LETNICE
BBLAGOSLOVITVE DOMA
v nedeljo, 21. septembra

ob 11. uri: Pozdrav, dviganje zastav in sv. maša za žive in pokojne dobrotnike.

ob 13. uri: Skupno kosilo po zmernih cenah.

ob 16. uri: Kulturni program z nastopi Slomškove šole, telovadnimi in rajalnimi vajami deklet, nastopi fantičev in otroškega vrta.

ob 17. uri: LEPO JE ŽIVETI NA KMETIH (besedilo dr. Jože Krivec, režija ga. Ema Kessler) Govori lic. Marjan Schiffrer.

Sledi družabni del ob dobri kapljici in drugih dobrotah.

Sodeluje: Slovenski Instrumentalni Ansambel.

Na svidenje!

VELIKA SANMARTINSKA TOMBOLA

v nedeljo, 5. oktobra popoldne ob 15,30

Glavni dobitek: najmodernejši, iz Nemčije uvoženi televizijski aparat, svetovno znane znamke GRUNDIG

Poleg tega še vrsta vrednih tombol in činkvinov.

Po tomboli VESELA DRUŽABNA PRIREDITEV.

ob zvokih orkestra "PLANIKA"

Na razpolago bodo razne dobrote — tudi znani čevapčiči — po zmernih cenah.

Prošnja vsem Sanmartinčanom: V soboto, 27. septembra in v nedeljo 28. septembra vas bodo obiskali odborniki Doma s prošnjo za dobitke. V kolikor bi vas ti ne mogli obiskati, prosimo, da nam dobitke dostavite v Slovenski dom.

slovenska kulturna akcija ob jubileju

bara remec

razstavlja

najnovejša olja in panjske končnice

beseda o umetnici in njenem ustvarjanju
— pisateljica Marica Meštrovič

nekaj o panjskih končnicah
— arh. Jure Vombergar

sobota 20. septembra 1980 ob 8. uri v gornji dvorani slovenske hiše razstava bo odprta in umetnine na voljo kupcem vsak večer od 19 do 21, do sobote 27. septembra!